

תקדים במחוזי: הרמת מסך גם בגין עילת עשיית עושר ולא במשפט של בעלי חברה

מאת: בן ציון ציטרין

בשתי החברות הנתבעות ומנכ"ל סריגי לבנון, על אף שלא קיבל לידיו את הכספים שהגיעו לקופת החברות הנתבעות.

וינבאום טען כי טענת התובעות מתבססת על דוקטרינה של הרמת מסך אשר אין להסתמך עליה במקרה זה, וכי על פי ההלכות המחייבות שנקבעו עד היום, נושא משרה בחברה חייב באחריות אישית למעשי החברה, רק אם היה בהתנהגותו כדי למלא אחר כל רכיבי עילת תביעה עצמאית, ובמקרה זה ניתן היה להרים מסך ולחייבו, רק אילו הוכח כי התעשר שלא כדין. התובעות טענו כי וינבאום היה הכוח המניע והגורם, בלעדיו לא יכולה היתה להתקיים ההתעשרות של סריגי לבנון וניתן לחייבו בחבות אישית לעשיית העושר.

השופט ברוש קבעה בפסק הדין כי במקרה זה הנתבעות עשו עושר ולא במשפט, וכי וינבאום, בשמשו כאורגן של החברה, הוא שגורם, לבד או עם אחרים, לכך, ומכן שללא וינבאום לא יכלו החברות להתעשר, ומכאן שיש לראות את וינבאום כאחראי עם הנתבעות להתעשרות זו.

דיסני. הנתבעות הן החברות סריגי לבנון (בפירוק) וסריגי לבנון שיווק (בכינוס נכסים), וכן שלומי וינבאום, מנכ"ל סריגי לבנון בתקופה הרלוונטית שיוצג ע"י עו"ד ישראל וינבויים.

בין התובעות לנתבעות נערכו כמה חוזים בשנים '91-'93, ולפיהם, התחייבו לשתף פעולה להקמת חברה משותפת שתייצר ותשווק את הסריגים. לטענת התובעות, סריגי לבנון הגדילו את מכסות הייצור על חשבונן, וכתוצאה מכך נטלו לעצמן הכנסות לא להן.

בספטמבר '93 הגישו התובעות תביעה לבית המשפט המחוזי נגד החברות לבנון והמנכ"ל וינבאום בעילה של הפרת הסכמי התקשרות, ובכלל זה בעילה של עשיית עושר ולא במשפט ועילה של גרימת הפרת חוזה וקיום חוזה שלא בתום לב. וינבאום טען שיש למחוק את התביעה נגדו על הסף, משום שאין עילת תביעה נגדו.

השאלה שעמדה להכרעה היתה האם קיימת עילת תביעה כלפי וינבאום מכוח היותו בעל מניות

שופט בית המשפט המחוזי בתל אביב, שרה ברוש, קבעה אתמול החלטה תקדימית, כי ניתן להרים את מסך ההתאגדות של החברה גם בעילה של עשיית עושר ולא במשפט של בעלי החברה – גם אם המשמעות המעשית תהיה הרחבת מסגרת המקרים שבהם ראתה הפסיקה הצדקה להעלאת המסך.

לדברי השופטת, בחוק החברות החדש, שהסדיר לראשונה את הדוקטרינה של הרמת מסך, באה לידי ביטוי מגמת בתי המשפט המרחיבה. "סבורה אני לנוכח המגמה המסתמנת בדבר הרחבת תחולת הדוקטרינה של הרמת מסך", קבעה השופטת ברוש, "כי אין כל מניעה לעשות שימוש בדוקטרינה זו, גם בעילה של עשיית עושר שלא במשפט".

מדובר בתיק שבו התובעות, פאנטזיה תעשיות טקסטיל (בכינוס נכסים) ויורוניט, המיוצגות ע"י עו"ד רפי שפטר, הן בעלות זכויות יוצרים וזיכיון בישראל לשיווק סריגים הנושאים דמויות מעולמו של